

บทบรรณาธิการ

มุ่งสู่ศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพด้านการแพทย์แผนจีน

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา แนวคิดด้านการดูแลสุขภาพของสังคมโลกได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมีนัยสำคัญ จากการมุ่งเน้นการรักษาเมื่อเกิดโรค สู่การให้ความสำคัญกับการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันก่อนเกิดโรค และการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม แนวโน้มดังกล่าวสอดคล้องกับหลักคิดสำคัญของศาสตร์การแพทย์แผนจีน ซึ่งยึดหลัก “ป้องกันก่อนเกิดโรค” ควบคู่กับการรักษา การฟื้นฟู และการเสริมสร้างสมดุลของร่างกาย อย่างยั่งยืน ภายใต้บริบทของสังคมผู้สูงอายุ ภาวะความเครียดเรื้อรัง และการเพิ่มขึ้นของโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (non communicable diseases, NCDs) เช่น โรคหัวใจและหลอดเลือด โรคหลอดเลือดสมอง และโรคเบาหวาน เป็นต้น ศาสตร์การแพทย์แผนจีนจึงมีบทบาทสำคัญมากยิ่งขึ้น ทั้งในด้านการเสริมประสิทธิผลของการรักษา การลดผลข้างเคียงจากการแพทย์สมัยใหม่ และการสนับสนุนคุณภาพชีวิตของประชาชนในระยะยาว

ประเทศไทยกำลังก้าวเดินอย่างมั่นคงตามยุทธศาสตร์ชาติในการมุ่งสู่การเป็นศูนย์กลางด้านการแพทย์และสุขภาพของภูมิภาคอาเซียน โดยศาสตร์การแพทย์แผนจีนถือเป็นหนึ่งในกลไกสำคัญที่เติบโตอย่างเป็นระบบ และยั่งยืน ปัจจุบันประเทศไทยมีกรอบกฎหมายรองรับที่ชัดเจน มีตำแหน่งในระบบราชการด้านสาธารณสุข ตลอดจนมีสถาบันการศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรการแพทย์แผนจีนซึ่งได้รับการรับรองจากคณะกรรมการวิชาชีพ สาขากการแพทย์แผนจีน ทั้งในประเทศ จำนวน 9 แห่ง และในต่างประเทศ จำนวน 32 แห่ง ควบคู่กับการขยายตัวของสมาคมและเครือข่ายวิชาการ อาทิ ชมรมวิชาการครอบครัวแพทย์แผนจีน ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่วงการแพทย์แผนจีนไทยอย่างต่อเนื่อง

ท่ามกลางพัฒนาการดังกล่าว คลินิกการแพทย์แผนจีนหัวเฉียว ซึ่งก่อตั้งมายาวนานกว่า 31 ปี ได้เติบโต ควบคู่ไปกับการเปลี่ยนแปลงของระบบสุขภาพและสังคมไทยอย่างต่อเนื่อง นอกจากการพัฒนาคุณภาพการให้บริการและศักยภาพทางวิชาการแล้ว คลินิกฯ ยังได้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของกลุ่มผู้มารับบริการอย่างชัดเจน โดยเฉพาะการเพิ่มขึ้นของกลุ่มประชาชนวัยทำงานและคนรุ่นใหม่ที่หันมาให้ความสำคัญกับการดูแลสุขภาพเชิงป้องกัน การฟื้นฟูสมดุลร่างกาย และการดูแลสุขภาพแบบองค์รวมมากยิ่งขึ้น

แนวโน้มดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า ศาสตร์การแพทย์แผนจีนไม่ได้จำกัดบทบาทอยู่เพียงการรักษาโรคเท่านั้น หากแต่ได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของวิถีการดูแลสุขภาพของคนไทยในทุกช่วงวัย และเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญที่สนับสนุนการเติบโตอย่างยั่งยืนของคลินิกการแพทย์แผนจีนหัวเฉียวในระยะยาว

อีกหนึ่งพัฒนาการที่สำคัญในปี 2568 คือ การที่ วารสารการแพทย์แผนจีนในประเทศไทย ได้รับการบรรจุเข้าสู่ฐานข้อมูล Thai Journal Citation Index (TCI) ซึ่งนับเป็นการรับรองคุณภาพผลงานวิจัยและมาตรฐานทางวิชาการในระดับประเทศ ความสำเร็จดังกล่าวสะท้อนถึงความร่วมมืออย่างเข้มแข็งของนักวิจัย แพทย์แผนจีน และผู้เชี่ยวชาญจากหลากหลายสถาบัน และช่วยเสริมบทบาทของวารสารในฐานะ “เวทีวิชาการ” สำหรับการสร้างและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในระบบบริการสุขภาพ ควบคู่กันนี้ ความร่วมมืออันแน่นแฟ้นระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน ถือเป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนความก้าวหน้าของศาสตร์การแพทย์แผนจีน โดยเฉพาะในวาระครบรอบ 50 ปี ความสัมพันธ์ทางการทูตไทย-จีน ซึ่งสะท้อนถึงความไว้วางใจและการสนับสนุนซึ่งกันและกันในหลากหลายมิติ ทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการ ผ่านบทบาทของกระทรวงสาธารณสุข กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก และสถาบันการศึกษาในประเทศไทย

ในส่วนของการดำเนินงานบริการทางการแพทย์ งานวิจัย และเภสัชกรรม คลินิกการแพทย์แผนจีน-หัวเฉียวได้มีความร่วมมือกับหน่วยงานสำคัญด้านการแพทย์แผนจีนของสาธารณรัฐประชาชนจีน อาทิ โรงพยาบาลหลงหัว นครเซี่ยงไฮ้ มหาวิทยาลัยการแพทย์แผนจีนเจิ้งตู มหาวิทยาลัยการแพทย์แผนจีนเทียนจิน มหาวิทยาลัยการแพทย์แผนจีนกว่างโจว มหาวิทยาลัยการแพทย์แผนจีนฝูเจี้ยน และโรงพยาบาลการแพทย์แผนจีน-ซัวเถา ความร่วมมือดังกล่าว มีส่วนสำคัญในการส่งเสริมการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ การถ่ายทอดประสบการณ์ทางคลินิก การพัฒนาศักยภาพบุคลากร การฝึกอบรมและศึกษาดูงาน ตลอดจนการยกระดับมาตรฐานการให้บริการให้สอดคล้องกับแนวปฏิบัติในระดับสากล

เมื่อพิจารณาภาพรวมทั้งด้านบริการคลินิกที่เข้มแข็ง ความก้าวหน้าทางวิชาการ งานวิจัยที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และแนวโน้มของสังคมที่ให้ความสำคัญกับการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม ประเทศไทยจึงมีความพร้อมอย่างยิ่งในการก้าวสู่การเป็น “ศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพด้านการแพทย์แผนจีน” ของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทั้งในด้านคุณภาพบริการ การพัฒนาบุคลากร ความน่าเชื่อถือทางวิชาการ และการบูรณาการศาสตร์การแพทย์แผนจีนเข้ากับการแพทย์สมัยใหม่อย่างสมดุล

ท้ายที่สุด ขอขอบคุณนักวิจัย ผู้เชี่ยวชาญ คณาจารย์ แพทย์แผนจีน พยาบาล บุคลากรทางการแพทย์ และผู้อ่านทุกท่าน ที่มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนศาสตร์การแพทย์แผนจีนในประเทศไทยมาอย่างต่อเนื่อง กองบรรณาธิการหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวารสารฉบับนี้จะเป็นอีกหนึ่งพลังสำคัญในการส่งเสริมองค์ความรู้ การพัฒนานวัตกรรม และการยกระดับคุณภาพระบบสุขภาพ เพื่อให้ประเทศไทยก้าวสู่อนาคตในฐานะศูนย์กลางการแพทย์และสุขภาพของภูมิภาคได้อย่างสง่างาม มั่นคง และยั่งยืน

อรัญ เอี่ยมสุรีย์
บรรณาธิการ